

Arapski jezik je simbol identiteta i pripadnosti (Meka)

Hatib: dr. Suud ibn Ibrahim eš-Šurejm

12. rebiul-ahir 1440. po Hidžri / 21. decembar 2018.

Hvala Allahu, Koji ni iz čega stvara, i ponovo će to učiniti, i Koji prašta, i pun je ljubavi, Gospodaru Arša veličanstvenog, Uzvišenom, Koji radi šta je Njemu volja. Stvorio je stvorenja i odredio im sudbine, i odredio im čas smrti, koji se, ni za jedan tren, neće odgoditi niti ubrzati.

Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Allahov rob i poslanik, kome je dat jezgrovit govor, i onaj koji je najispravnije govorio arapski jezik, povjerljivi poslanik iz arapskog roda, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu čistu i neporočnu porodicu, njegove supruge, majke pravovjernih, njegove ashabe, nosioce svakog dobra, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu do Sudnjeg dana.

Oporučujem sebi i vama, o ljudi, ono što je Allah oporučio prvima i potonjima, da se Allaha bojite onako kako Ga se treba bojati i da se držite čvrstog užeta islama. Uzvišeni kaže: "Mi smo onima kojima je data Knjiga prije vas, a i vama, već zapovjedili da se bojite Allaha." (En-Nisa, 131)

O vjernici! Napredak muslimanskog arapskog društva i izgradnja njegovog vlastitog identiteta kriju se u pripadnosti islamu i dosljednom njegovanju arapskog jezika. Nema sumnje da su vjera i jezik dvije najvažnije čovjekove identitarne odrednice: vjera je njegovo srce, a jezik je njegov jezik.

Pošto je jezik kao organ "membrana" srca i njegov izaslanik, po istoj osnovi, arapski jezik, govor, je ogranak vjere, utemeljen na jasnoj arapskoj Knjizi i tradiciji, sunnetu Allahovog Poslanika, onoga koji je najispravnije izgovarao arapske harfove i predvodnika svih poslanika, neka su na njih Allahova milost i mir.

Općeprihvaćena je činjenica da ne postoji narod bez jezika niti jezik bez naroda, i da su pozicija i ugled arapskog jezika, jezika jasne knjige Kur’ana, objavljene na arapskom jeziku, među drugim jezicima kao pozicija i ugled islama među ostalim vjerama. Ako je svjetlost duše ummeta njegova vjera, onda je zasigurno svjetlost njegovog jezika njegov arapski jezik, jer je arapski jezik, jezik Kur’ana i sunneta, jezik ibadeta, znanosti, razmišljanja, književnosti, kulture, civilizacije i politike.

Jezik koji je zajednički milijardi i po ljudi, četvrtini stanovnika Zemlje, koji, bez obzira kojem jeziku pripadali, Kur’an čitaju na arapskom jeziku, kao što kaže šejhul-islam Ibn Tejmijja: “Arapski jezik je simbol islama i njegovih sljedbenika, a jezik je jedno od najprepoznatljivijih obilježja svakog naroda.”

Znajte da čovjek, koliko god gledao svojim očima i slušao svojim ušima, neće naći milozvučnijeg jezika od arapskog jezika, i nijedan postojeći jezik ne može se na bilo koji način porediti s njim, a kamoli mu parirati.

Štaviše, mnogi svjetski jezici sadrže riječi koje su porijeklom iz arapskog jezika. A kako i ne bi bio na ovom stepenu kada se odlikuje savršeno oblikovanim glasovima, klasificiranim po ishodištima, od najdubljeg dijela grla pa do usana.

Dodaj tome i činjenicu da arapski jezik ima sedam specifičnih harfova kojih nema ni u jednom drugom jeziku, a oni su: ق، ح، غ، ع، ط، ظ، ض/dād, tā, zā, ajn, gajn, hā i kāf.

To nas ne bi trebalo čuditi, jer arapski jezik je baština slavne prošlosti, bogatstvo blistave sadašnjosti i miraz budućnosti.

Ove tri vremenske dimenzije: prošlost-sadašnjost-budućnost, nisu ništa drugo do životni vijek naroda i civilizacija koji su ispisali stranice historije.

Arapski jezik proslavio je ljude koji u osnovi nisu pripadali arapskom rodu, a koji su bili preteče u izgradnji njegove velelijepe građevine, nakon što su prije toga udarili njene temelje i uvezali njene cigle.

Neki od njih postavili su osnovne principe i pravila arapskog jezika, neki su začetnici arapske filološke nauke, neki su utemeljitelji njene stilistike, neki su autori prvih sveobuhvatnih rječnika arapskog jezika. Svi oni postigli su slavu preko arapskog jezika a nisu mu pripadali, jer je arapski jezik jezik Allahove časne Knjige.

Šejhul-islam Ibn Tejmija, Allah mu se smilovao, rekao je: “Utjecaj arapskog jezika nije ograničen samo na govor, on je znatno dublji, i djeluje i na intelekt, i na ponašanje, i na vjeru, pa čak i na kreiranje obrasca života kakav je bio u vrijeme ashaba i tabiina, a upravo slijeđenje njihovog obrasca pozitivno djeluje i na razum, i vjeru i ponašanje.”

Objašnjavajući vrijednost arapskog jezika, Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, lijepo je kazao: “Vrijednost Kur’ana zna onaj ko poznaje arapski jezik, njegovu filologiju, sintaksu i stilistiku, i upućen je u arapsku poeziju, retoriku i korespondenciju.”

O vjernici! Civilizacijski uspon i tehnološka revolucija imali su ključnu ulogu u potiskivanju i marginalizaciji arapskog jezika, što je dovelo do devijantnih pojava unutar samog jezika i poteškoća u komunikaciji i sporazumijevanju među stanovnicima jedne arapske države i među Arapima generalno, iako je arapski jezik imao esencijalnu ulogu u formiranju njihovog identiteta. Sve što se poslije desilo bilo je samo nužna posljedica toga.

Fragmetacija arapskog jezika i hibridizacija arapskog identiteta porodili su kulturnu i znanstvenu dekadencu, jer arapska društva su poput posuda u koje se slijevaju sve kulture, a da li će i koliko te kulture pozitivno ili negativno djelovati na ova društva zavisi, prvenstveno, o poziciji arapskog jezika u njima, jer arapski jezik posjeduje tri važna instrumenta u izgradnji identiteta, koji se manifestuju u sljedećem: pomaže u razmišljanju i kreiranju stavova, sredstvo je (spo)razumijevanja i društvene komunikacije i simbol individualnog i kolektivnog identiteta.

Nepoznavanje ovih činjenica dovelo je do njegove marginalizacije, zabrinjavajuće površnosti arapskog čovjeka i masovne upotrebe stranih jezika, umjesto arapskog, u svakodnevnoj komunikaciji.

Svako ko iole razumije ovu problematiku, prepoznat će otvoreno jezičko nasilje koje sami Arapi provode nad vlastitim jezikom, a koje se prije svega ogleda u neopravdanom korištenju nearapskih izraza, upotrebi stranih riječi u svakodnevnoj komunikaciji, u kući i na ulici, u stranim nazivima ulica, institucija, organizacija, trgovačkih lanaca i sl.

Val evropeizacije zahvatio je i one slojeve arapskog društva koji još uvijek imaju kakav takav respekt i simpatije prema arapskom jeziku, do te mjere da se i oni sami stide javne upotrebe arapskog jezika iz straha od društvene stigmatizacije i negativnog portretiranja, to pod uslovom da su se uspjeli spasiti otrovnih strelica vrijeđanja, omalovažavanja i etiketiranja kao “tvrdočiniša” koji ne razumiju savremeni jezički diskurs i bonton, i koji, prema njihovom mišljenju, nisu dovoljno jezički emancipovani.

Ako vam je ovo čudno, kako tek onda gledate na činjenicu da većina onih koji se pripisuju jeziku Kur’ana nisu svjesni blagodati kojom ih je Allah počastio, a koja se ogleda u ovom savršenom jeziku i njegovom pravilnom izgovoru, što je i dovelo do naglog pada interesovanja arapskog čovjeka za njim, a da se samo malo osvrnu oko sebe i pogledaju s kolikom pažnjom drugi narodi brinu o svojim jezicima i čuvaju ih od stranih utjecaja, shvatili bi da je rat jezikom, u kojem nažalost i sami učestvuju, opasniji za njihov identitet od rata oružjem, jer rat jezikom može učiniti u jednoj godini ono što rat oružjem ne može desetljećima.

Ljude treba navikivati na ljubav prema arapskom jeziku, sve dok u njemu ne budu prepoznali put svog ponosa i snage, i jezik Knjige svog Gospodara i sunneta svog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Ako tako budu uradili, sigurno će u njemu pronaći smiraj, domovinu i utočište, i granice nepreglednog i prostranog svijeta, makar ga i njegovi pripadnici napustili, osjetit će istinsku čast pripadnosti njegovoj civilizaciji, ponosit će se njegovom upotrebom, osjetit će njegovu milozvučnost i bit će tužni zbog njegovog minimiziranja pred ekspanzijom stranih jezika.

Pitam vas iskreno, ako islamski ummet zanemari ili zapostavi arapski jezik, koji je to jezik kojim će se ponositi i koji će preferirati nad svim drugim jezicima?

Postoji opravdana bojazan da bi veliki broj Arapa, u skorijoj budućnosti, mogao zaboraviti izvorni arapski jezik i njegov pravilan izgovor, a ummet koji svom jeziku ne daje potrebnu pažnju i ne stavlja ga na prvo mjesto, bez sumnje doprinosi njegovoj marginalizaciji i asimilaciji.

Ako oni koji se koriste arapskim jezikom i oni koji podučavaju njemu ne uspiju prezentovati svoj jezik na kvalitetan način, pojasniti njegovu istinsku snagu i sposobnost prilagođavanja, adaptacije, i ako ne budu upotrijebili sva dostupna sredstva za njegovu promociju i suprotstavljanje propagandi koja se vodi protiv njega, etiketirajući ga kao jezik cjepidlačenja, izvještačenosti i otezanja, što svakako nije istina, naprotiv arapski jezik je jezik koji se lahko uči i savladava, kao što ga je opisao Ebu Amr ibn Alā, čuveni filolog i učenjak u oblasti kiraeta; ako ne učine ono što je potrebno, arapski jezik bi se od superiornog i privlačnog jezika mogao pretvoriti u jezik koji više niko ne želi.

Ako znamo da su do stagnacije arapskog jezika doveli unutrašnji i vanjski uzroci, i da su unutrašnji uzroci zapravo sami Arapi, u tom slučaju bi sav naš fokus trebao biti na tim uzrocima, jer bismo njihovim suzbijanjem i reduciranjem sebi uveliko olakšali borbu protiv vanjskih uzroka. Onaj ko je sposoban da se izbori protiv samog sebe, sposoban je odgovoriti i na udare izvana.

Arapi koji su arapski jezik zamijenili stranim jezicima, misleći da su oni mjera naprednosti i izvor ponosa, imaju pogrešnu percepciju i svojim stavom samo jačaju “rak-ranu” na svom tijelu.

Da, poznavanje i upotreba stranih jezika može se, zavisno od situacije, smatrati nuždom, potrebom ili čak poželjnom, i to uopće nije sporno, jer je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada mu je zatrebao prevodilac, naredio Zejdu ibn Sabitu, radijallahu anhu, da nauči asirski jezik. (Ovu predaju bilježi Ahmed.)

Ali ono što je svakako sporno jeste da ti jezici zauzmu mjesto arapskog jezika, ili da im se daje prvenstvo ili da se poistovjećuju u vrijednosti sa arapskim jezikom.

Nerazumno je, s druge strane, pre naglašavati i insistirati na zabrani učenja i izučavanja stranih jezika, u momentu kada se od islamskog ummeta očekuje da zauzme svoje mjesto u proćelju, u svim segmentima, vjerskom, znanstvenom, civilizacijskom, političkom i ekonomskom, a to je nezamislivo bez poznavanja stranih jezika.

Protiv toga su samo oni koji nisu svjesni nužnosti i potrebe u kojoj se nalazi islamski ummet.

U poznatoj izreci se kaže: "Ko nauči jezik nekog naroda, sačuvat će se njihovih spletki."

Istina je da se ovo pitanje ne može posmatrati isključivo iz pozicije preventive, čuvanja od spletki, ono je mnogo šire i kompleksnije, ali rezime svega jeste da nijedan jezik ne može zauzeti mjesto arapskog jezika, jezika Kur'ana i sunneta, jezika islamskog ummeta koga je Allah, džellešānuhu, učinio središnjim ummetom i svjedokom protiv drugih naroda.

Ono što odlikuje arapski jezik jeste da je on, u isto vrijeme, i klasičan i savremen i moderan. U svakom vremenu i na svakom prostoru, u arapskom jeziku moguće je pronaći sve što je potrebno za funkcionalnost, savremenost i praktičnost jednog jezika. Tako, naprimjer, arapski jezik pruža mogućnost izvođenja i oblikovanja potpuno novih naziva za savremene pojmove za koje ne postoji adekvatan naziv u starim rječnicima.

U jezičkoj nauci ova pojava nekada se definiše kao derivacija, sastavljanje jedne od dijelova dviju ili više riječi i arabizacija stranih pojmova, a nekada kao improvizacija, transformacija i permutacija, i slične pojave koje arapskom jeziku daju primat nad drugim jezicima. Jezik Kur'an je superioran, a nije inferioran. "u Kur'anu na

“KOLIKO GOD ZNAČAJNA ULOGA HATIBA BILA ZA USPJEH NJEGOVE HUTBE,
NIŠTA MANJE NE ZAOSTAJE NI ODABIR TEME, ODNOSNO MATERIJE
KOJU TOKOM HUTBE ELABORIRA.” (PREPOROD)

HUTBE

arapskom jeziku, u kome nema nikakve proturječnosti, da bi se Gospodara svoga pobojali” (Ez-Zumer, 28).

Donosite salavate na najboljeg i najodabranijeg čovjeka Muhammeda ibn Abdullaha, sallallahu alejhi ve sellem, vlasnika Havda i šefata, to vam je naredba od vašeg Gospodara, Koji je rekao: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

